

Rozhlasová reportáž – ZŠ Jungmannovy sady Mělník

Paní Růžena Sojková, dcera mělnického továrníka Josefa Hořejšího, nám o svém tatínkovi vyprávěla velmi emotivně. Když v únoru 1948 v Československu proběhne komunistický převrat, nic už nebude jako dřív. Přichází éra znárodnování, která se dotkne i podniku pana Hořejšího.

„Přišli dva dělníci v montérkách do kanceláře a že chtějí mluvit s tatínkem. Tak jim povídám: ‚Tatínek tady není.‘ A oni že sezvou všechny dělníky do jedné dílny, nikdo s příbuzných tam nesmí. Pak nám ostatní dělníci řekli, že ti dva se ujali slova a řekli: ‚Tak vážení soudruzi, teď

už není továrna pana Hořejšího, teď je vás, dělníků, a kdo bude proti, SNB je připravena.‘“

Zaměstnanci
firmy týden
před
znárodněním.
Únor 1948.

Pan Hořejší později po znárodnění svého podniku utíká za hranice. Po návratu se v Lounech zapojuje do odbojové činnosti ve skupině MAPAŽ. S rodinou není v kontaktu kvůli jejich bezpečí. Nechce své milované nijak ohrozit.

„Tatínek utekl za hranice a byl tam 3 nebo 4 neděle. A velká chyba byla, že se vrátil. Když jsme se ho ptali, proč se vrátil, tak říkal: ‚Já jsem neuměl řeč a mně se tak stýskalo po vás, po rodině. Všichni, co jsme utíkali, tak jsme čekali, že tady komunismus nezůstane. Jsme tomu říkali čekání, kdy to praskne.‘“

Po útěku pana Hořejšího přišla zlá doba i pro jeho rodinu. Z úřadu přišel příkaz k vystěhování z rodinné vily na Vehlovicích. Stěhování se muselo obejít bez maminky paní Sojkové, ta byla

v té době 14 dní zavřená ve vězení. Rodina poté žila 2 roky v nelidských podmínkách v kůlně. 6. ledna 1950 ve 4 hodiny odpoledne za nimi přišla nečekaná návštěva.

„Víte, co to je, když přijdou policajti do té kůlny, jak nás vystěhovali a řeknou: ‚Máte se přijít rozloučit s tatínkem, zejtra bude popraven?‘“

Rodina vyrazila ihned na Pankrác, kam dorazila v 8 hodin večer. Zde jim bylo umožněné strávit poslední noc s tatínkem a rozloučit se. Nejprve vpustili dovnitř paní Sojkovou s maminkou a až později dovolili vejít i dvěma malým bratříčkům. Všichni se snažili navzájem podporovat a dopřát si poslední chvíle s tatínkem. Objímali se, povídali si, až zde se pan Hořejší dozvěděl o vystěhování rodiny a žití v kůlně. On sám byl v hrozném stavu.

„Tatínek, když si bral na klín malého Venouška, tak on se tak nějak hýbal. Tatínek úplně zatajil dech, tak se ho ptám: ‚Tati, co je?‘ a on, že má přeražený žebra a hrozně ho to bolí. Tak jsem řekla Venouškovi, ať se nehýbe nebo ať jde ke mně na klín. Hned při prvním pohledu na tatínka, přeražený nos, jizva pod okem, často chodil s dozorcem na WC, asi špatný ledviny. On chudák říkal: ‚Hele děti, já už bych asi nebyl k potřebě, modlete se za mě.‘“

zapsaný dne 8. ledna 1950 o 15. hod. ve věznicí státního soudu v Praze

Přítomni: předseda Dr. Novák,
členové Dr. Stalla,
Dr. Engelmann,
státní prokurátor Dr. Čížek,
zapisovatel Dr. Brynda.

Z vazby byli předvedeni odsouzení: Josef Hořejší,
Kamil Novotný,
Josef Plzák,
Bobumil Klapálek.

Odsouzeným bylo předvedeno sděleno rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 1949, č. j. 24. 1949/119-9, kterým odspravedlnosti se dbe 1. 1. 1950, č. j. 87. 1949/119-9, podle kterého shora uvedeným usbryla prezidentem republiky udělena milost, což bývá na vědomí.

Dále předseda oznámil shora uvedeným odsouzeným, že výkon trestu smrti bude proveden podle pořadí, stanoveného usnesením státního soudu v Praze ze dne 8. ledna 1950, č. j. Dr. T. 1408/49, a to dne 7. ledna 1950 o 8. hodině ranní, že výkon trestu nemůže stavět ani žádost o milost, kýmžkoli podána. A že se předseda zeptal odsouzených na jejich přání, jak bude podle možnosti vyhovováno.

Po přečtení sobráelno.

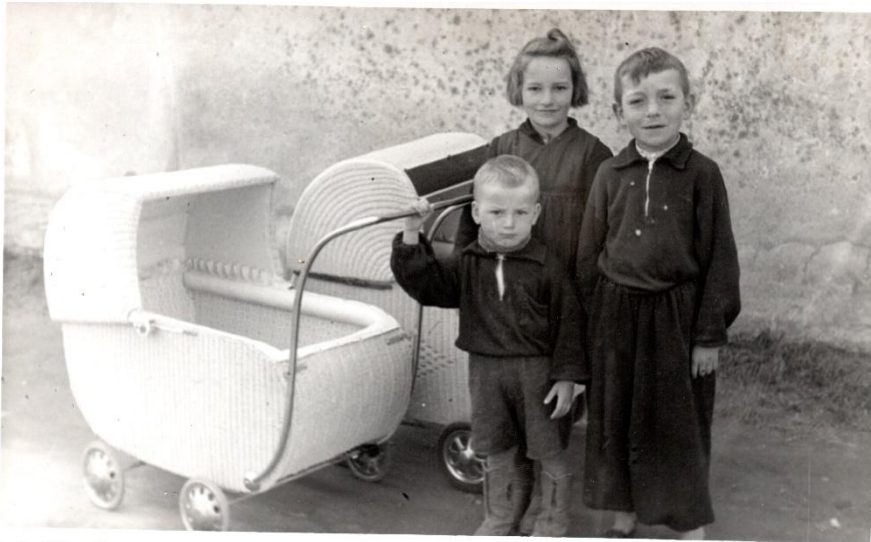
Skončeno a podepsáno o 15.30 hod. s tím, že odsouzení byli do vazby odvedeni.

Novák

Rozsudek a výkon trestu.

Kvůli minulosti pana Hořejšího nebylo dvěma jeho synům umožněno vyučit se nebo dál studovat, museli se zapojit do práce v družstvu.

„Ten starší (Pepík) pracoval s jedy, postřiky. Stříkal se plevel v obilí. To bylo něco jedovatého, každou chvíli chodil na lékařskou prohlídku. Když mu něco našli v krvi, tak pak byl třeba půl roku doma. Ten mladší musel šrotovat v JZD obilí, prostě strašná prašnost. Já jsem za ním přišla a on to měl v obočí, v nose, celý bílý, já mu říkám: ‚Vašku, ty budeš nemocnej, tohle není nic dobrého.‘ Bylo mu 45 let a zemřel na plíce a průdušky. Ten starší zemřel na něco podobného, cirhóza jater a bylo mu 65. Takže i kluci na režim doplatili.“

Paní Sojková ještě jako dítě a bratry – menší Václav a starší Josef.

Sama paní Sojková se poté provdala a odstěhovala do Příbrami, avšak až do pádu režimu v roce 1989 neměla od komunistů klid. V roce 1991 byl Josef Hořejší soudně rehabilitován. Dnes žije paní Růžena Sojková v domku v Želízech nedaleko Mělníka spolu s jedním ze 3 synů.

Pan Josef Hořejší, 1946.

Paní Růžena Sojková dnes.